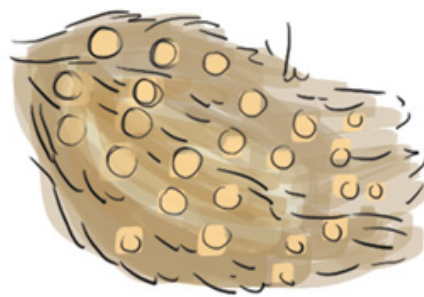

A' giullachd ceilp

Bhiodh **ceilp** air a buain ann am bàgh, agus air a toirt ann an **cliabh** no le each agus cairt chun a' chladaich. Bhiodh i air a sgaoileadh an sin airson a tiormachadh. Dh'fheumadh a' ceilp a bhith air a cumail cho glan 's a ghabhadh, gun ghainmheach no nithean beaga eile ga salach.

Bhiodh a' ceilp air a càrnadh ann an cruachan gus am biodh i deiseil airson a losgadh ann an àth no ann an sloc.

An dèidh beagan lathaichean a' tiormachadh anns a' ghrèin agus anns a' ghaoith, bhiodh a' ceilp air a tionndadh. Nuair a bhiodh an **fheamainn** tioram, dh'fheumadh i a bhith air a losgadh na pùdar.

Bhiodh an **luchd-obrach** ag obair ann an dithisean – bhiodh aon neach a' toirt na feamad chun na h-**àth**, agus bhiodh an neach eile an urra ris an losgadh.

Bhiodh an teine air a thòiseachadh le ultach connlaich agus sgaoileadh e gu luath thar làr na h-àtha.

Bhiodh slatan iarainn gan cleachdadh airson an **fheamainn** a ghluasad agus a bhrodadh fhad 's a bha i a' losgadh. Bha gach slat mu cheithir troighean (122cm) a dh'fhaid. Bha iad cho fada seo airson làmhnan an luchd-obrach a dhìon bhon dearg-theas a bhiodh a' tighinn bhon **cheilp**.

Dh'fheumadh na slatan a bhith air an toirt às an àth bho àm gu àm airson leigeil leotha fuarachadh.

Nuair a bha a' **cheilp** air losgadh gu leòr fhaighinn, bhiodh i air a putadh gu aon cheann den **àth**. Bhiodh an **luchd-obrach** a' cuideachadh a chèile le seo leis gun robh an fheamainn loisgte tiugh, steigeach agus trom, mar **bhrochan**. Bhiodh càrn de **cheilp** fhliuch aca ri taobh na h-àtha. Mus fhalbhadh an **luchd-obrach** dhachaigh, bhiodh cuid dhen **cheilp** fhliuch air a thilgeil air muin na **ceilpe** a bha a' fuarachadh.

Fhad 's a bha a' cheilp a' fuarachadh, bhiodh an luchd-obrach a' tilleadh an-ath-latha no an-earar a bhuain tuilleadh ceilpe.

B' e a' chiad rud a dhèanadh iad nuair a thilleadh iad chun na h-àtha, balla a leagail air aon taobh airson a' ghaoth a leigeil chun na **ceilpe**.

An uair sin thòisich iad a' briseadh na ceilpe ann am pìosan le òrd no le clach.

Bha pònaidh aig cuid de theaghlaichean. Bha pònaidhean làidir, tapaidh agus bha nàdar math aca. Bha iad air an cleachdadh gu tric airson obair air a' chroit, leithid a bhith a' giùlan **mòine** no **feamainn**.

Bhiodh **ceilp** ann an Uibhist a Tuath air a toirt le each agus cairt chun a' chidhe ann an Loch Euphort. An sin bhiodh i air a **cothromachadh** agus an uair sin air a cur air bàta airson a toirt gu tìr-mòr.

Mura biodh each is cairt aig luchd-obrach phàigheadh iad airson each is cairt cuideigin eile a chleachdadh.

Loch Euphort

